

**Wilson
Center**

Digital Archive
International History Declassified

digitalarchive.wilsoncenter.org

February 21, 1984

**Report from Gen. G. Mladenov on Subversive
Activities of Military Attaches of NATO, Yugoslavia,
and China**

Citation:

"Report from Gen. G. Mladenov on Subversive Activities of Military Attaches of NATO, Yugoslavia, and China", February 21, 1984, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 2, Record 4, File 91. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/111440>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

Зр. Шошов

Original Scan
КОПИЕ

СТРОГО СЕКРЕТНО! 32

05042

КОНТРОЛНА ПЕЧАТКА
№ 5607
21. ФЕВ. 1984

29.2

3194 24. ФЕВ. 1984

ДОКЛАД

ОТНОСНО: Подривната дейност на военните аташета от посолствата на страните-членки на НАТО, СФРЮ и КНР през 1983 г. и състоянието на контраразузнавателната работа против тях

В условията на изострената международна обстановка, създадена по вина на реакционните кръгове на империализма, през 1983 г. особено се засилиха активността и координацията в подривната дейност на военните резидентури, прикрити в дипломатическите представителства на страните от НАТО, СФРЮ и КНР у нас.

В НР България са акредитирани общо 26 военни разузнавачи, които по страни се разпределят както следва:

Страни	Военни аташета	Пом.-военни аташета	Секретари на в.а.	Радисти-шифровачи	Общо
САЩ	2	3	1		6
Великобритания	1	2			3
Италия	1	1	1		3
Франция	1	1	1	1	4

33

2

1	2	3	4	5	6
Турция	2		1		3
Гърция	2		1		3
СФРЮ	1		1		2
КНР	1		1		2
Всичко	11	7	7	1	26

Най-многобройна е военната резидентура на САЩ, която през годината беше усилена с един помощник-военен аташе. Щатни промени в останалите резидентури не бяха извършени.

По данни на КГБ новоназначеният отговорник за сигурността и охраната на френското посолство – обект "Жрец", е кадрови разузнавач от Второ бюро на ГЩ на френската армия. Съществуват подозрения за използвани от военни разузнавачи прикрития на някои дипломатически длъжности и в посолствата на ФРГ, СФРЮ, КНР, Албания и др.

Интересите на американската военна резидентура бяха насочени предимно към наличието на съветски войски и военни специалисти у нас, командния състав на БНА, режимни поделения и превъоръжаването на нашата армия; на английската – към полосите на Първа и Втора армия, съоръженията и техниката на ПВО, ВВС и ВМС; на френската – към Сливенски и Старозагорски окръг и Струмското направление; на турската – към ПВО и ВВС; на гръцката – към оперативно-стратегическите направления по долините на Струма, Места и Марица и в района на Черноморието.

Всички резидентури се стремяха да разширят информацията си за провежданите мероприятия по линия на Варшавския договор и решенията за укрепване отбранителната мощ на социалистическите страни. През второто полугодие рязко повишиха интереса си към евентуална подготовка за разполагане ядрени оръжия на наша територия.

Успоредно с това проявяваха интерес към обекти на отбранителната ни промишленост, мащабите на военното ни производство, електрификацията, състоянието и пропускателната способност на железопътната и шосейната мрежа и т.н.

Основен метод за събиране на разузнавателна информация продължава да е визуалното разузнаване с използване на технически средства. Бяха установени общо 375 разузнавателни пътувания на натовските военни аташета (срещу 314 за 1982 г.), които по страни се разпределят:

Страни	Брой на пътуванията	
	1982 г.	1983 г.
САЩ	60	108
Великобритания	63	100
Италия	36	14
Франция	52	39
Турция	17	30
Гърция	86	84

От тези данни прави впечатление рязкото увеличаване активността на американската и английската военна резидентура. Причината за намаления брой пътувания на италианските военни разуз-

навачи се дължи на усложнените отношения между НРБ и Италия, а на френските – на липсата на служебен автомобил след катастрофата през август 1982 г.

Установени бяха някои нови моменти във визуалното разузнаване, осъществявано от противниковите военни аташета:

– за повишаване на ефективността и сигурността, от тяхна страна бяха създадени групи, комбинирани от представители на различни резидентури, които извършиха редица пътувания.

– английските военни разузнавачи използваха за събиране на информация и личните си пътувания из страната (съпровождайки свои близки и роднини). От анализа на обиколките им около новостроящото се подепение в района на с.Понор, съпадащи с дните, определени за доставяне на бойната техника, може да се предположи, че те са уточнявали агентурни данни.

– гръцките военни аташета заедно с разузнавачите от КИП през януари, март, април, юни и август предприеха едновременни разузнавателни пътувания по различни маршрути. Обект "Цонков" от посолството и обект "Тони" от консулството в Пловдив пътуваха в забранени за посещения от дипломати райони с частните коли на свои връзки–български граждани и гърци, временно пребиваващи в НРБ, които използваха като шофьори.

– турските военни разузнавачи неколккратно предприеха нощни обиколки в 40-километровата полоса около София. В други случаи при увереност, че липсва ВН се отклоняваха от предварително разрешените им маршрути за движение.

По време на обиколките противникът активно използваше разнообразни технически средства – фотоапаратура, магнетофони,

диктофони с устройства за бързо изтриване на записа, радиозасичаща апаратура, включително на честотите на ВН и др. Военните аташета на САЩ си служеха с апаратура "Туин плейт" с неизвестно предназначение, която съхраняваха особено грижливо. При изпълнение на съвместни задачи турските разузнавачи действаха с предоставената им от техните американски колеги специални снимачна и видео-записваща техника.

Военните аташета продължиха да използват кратките срещи с наши граждани на приеми, коктейли, кинопрожекции, при пътувания из страната и др. за получаване на информация по метода "на тъмно", като по принцип избягваха продължителни контакти. Единствено гръцките и турските военни разузнавачи събираха информация чрез посещаващите посолствата гръцки политемигранти и български турци – посредством консулските служители или лично в разузнавателни беседи и открити разпити. По отношение на турската военна резидентура бяха доловени признаци, даващи основание да се очаква активизиране на контактите ѝ с лица, притежаващи перспективни разузнавателни възможности.

Приключилите през годината следствия по обектите "Пастира" и "Двуличник" и съдебни дела на "Сврака" и "Мерзавец" потвърдиха, че гръцките и турските военни разузнавачи работят с агентура за придобиване на информация от военен, политически и социален характер. Английската и италианската военна резидентура използваша агентурни източници от средите на чужди граждани, временно пребиваващи в НРБ. За останалите военни аташета не се получиха конкретни данни в това отношение.

Натовските военни разузнавачи продължиха да използват в подривната си дейност своите колеги на цивилни длъжности. Разузнавачите от ЦРУ и КИП освен самостоятелни пътувания, проведоха голям брой и съвместни с военните аташета. Турските и гръцките военни резидентури получаваха информация чрез разузнавачите и агентите на МИТ и КИП, прикрити в консулствата в Пловдив и Бургас.

През изтеклата година се очерта тенденцията за разширяване кръга на използваните за подривна дейност служители в посолствата. Броят на гръцките дипломати, включени в тази дейност, достигна пет души. В съответствие с инструкцията на турското министерство на външните работи, всички техни задгранични служители са задължени да предават на военните аташета "информация от политически, икономически, социален и културен характер".

Продължи интензивната обработка на нашия печат и другите официални източници, с цел извличане на интересуващите ги сведения. Помощникът на италианския военен аташе превеждаше статии от в. "Отечествен фронт", "сп."Крипе", сп. "Армейски преглед" и съдържанието на "Статистическия годишник на НРБ". Гръцкият военен аташе издействува за всички служители от резидентурата видеомагнетофони за записване на интересуващи ги телевизионни програми. Активно функционират различните картотеки, създадени към военните секции.

Натовските военни аташета особено засишиха взаимодействието и координацията в подривната си дейност. Ежемесечните съвещания в сградите на посолствата на САЩ и Великобритания от май 1983 г. зачестиха – провеждат се вече два пъти в месеца, като общият им брой за годината достигна 21. Освен това осъществиха над

33

7

300 двустранни и многостранни срещи, при които разменяха информация и фотоснимки на обекти, съгласуваха планове, разпределяха задачи. Очерта се известна специализация в разузнавателната им дейност – военните разузнавачи на САЩ предимно проверяват информация, получена чрез спътници, английските и италианските издирват местонахождението на командните пунктове на БНА, турските и гръцките уточняват промените в организацията и дислокацията на нейните подразделения и т.н. Констатирано бе засилване на контактите им с военните аташета на КНР, СФРЮ и др. страни. Китайският военен аташе проведе 62 срещи с натовските си колеги (с рещу 36 за 1982 г.), а югославският – около 30 (срещу 18).

Информация за страната ни събираха и военните аташета на Швейцария – със седалище в Москва, на Япония – в Букурещ, на Индия – в Белград, както и дипломати от посолствата на ФРГ, Белгия, Албания, Япония и др.

От анализа на данните за дейността на военните резидентури на противника през 1983 г. се налага изводът, че при тясна съгласуваност те разгърнаха още по-мощно подривните си операции против НР България. Основателно може да се очаква, че тази тенденция ще се запази и засипи през настоящата година още повече.

Второ главно управление – ДС изхождайки от активността на военните аташета на страните от НАТО, СФРЮ и КНР, съвместно с другите заинтересовани поделения на МВР се стремеше да използва ефективно своите сили, средства и възможности за своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане на подривната им дейност.

Бяха задържани обект "Лисица" – разузнавач от ЦРУ, при опит за проникване в забранена зона и американския военен аташе при фотографиране на военен обект. Английският военен аташе и неговият помощник бяха заловени в района на с. Крумово градище, Бургаски окръг, а на 16 юни при поредния им груб опит за непосредствено наблюдение на военна техника отново бяха задържани от оперативни работници на Трето управление – ДС в района на Карпово. Помощникът на френския военен аташе успя да се изплъзне при опита за запавянето му в забранена зона до Елин Пелин. Във всички случаи на задържане бяха взети мерки за разобличаване на военните разузнавачи чрез МВнР и ОМВ при ГЩ на БНА.

В съответствие с повишените изисквания изземването на разузнавателната техника на противника бе считано като първостепенна задача. По негласен път бе иззета малогабаритна разузнавателна апаратура на английския военен аташе. Специалисти от петнадесети отдел на ВГУ–ДС определиха нейните параметри. Установено бе, че резидентурата разполага с два комплекта такава техника. По време на проведеното в Бургас М–"Г" на френския военен аташе е направен оглед на апаратурата, с която той си служи при разузнавателните пътувания.

Оперативните отдели на ВГУ–ДС отделиха особено внимание на работата с агентурния апарат, използван по военните разузнавачи. Състоянието, разстановката и резултатите от досегашната работа с него бяха подложени на сериозен и задълбочен анализ. Конкретно за всяка резидентура бе оценена необходимостта от количественото и особено от качественото му подобряване. Дадени бяха указания и се набелязаха мероприятия за усъвършенстване на работата в това направление.

18

7. Оперативните тодели на ВГУ – ДС да подобрят помощта си за окръжните управления на МВР, включително чрез по-интензивни посещения на място.

ЗА НАЧАЛНИК:

Ген.-майор

(Г. Младенов)

Отп. в 2 екз.

№ 1 – др. Стоянов

№ 2 – отдел 14

Изп.: Василев/14

Нап.: Христова/4613

21.02.1984 г.

23.02.1984г.

Съмножено в 1 екз.

изпратени. др. Уголов